Bůh nás spojuje

(Vztahy)

Dobrý den, začínáme sérii nazvanou vztahy, a tak bych se chtěl dnes zamyslet nad tím, jak se vlastně do vztahů v církvi dostáváme a jak to bylo úplně na začátku, když církev vznikla.

Na začátek poprosím o požehnání:

(modlitba)

Vztahy jsou v životě přirozené, většinou, až na výjimky, nežijeme v izolaci od ostatních lidí. Někdo vztahy vyhledává, někdo méně, ale nikdo nemůže říct, že by s nikým dalším žádným vztah neměl. A občas to jsou vztahy, kam jsme prostě zasazení – jako třeba v rodině. Občas to jsou vztahy, kde třeba hledáme k sobě někoho, kdo je nám blízký třeba svými zájmy, svou profesí, a podobně. Ať tak nebo tak, někdy volbu máme, někdy méně.

A když se teď podíváme kolem sebe, můžete to klidně udělat, tak si možná u někoho řeknete – s tím bych se chtěl vidět i kdybych v církvi nebyl, ale u někoho jiného možná – s tím bych vlastně jinak než tady do žádného styku nepřišel. A to si myslím, že je na církvi úžasné. Že se tu setkáváme spolu z rozdílných zázemí, s rozdílnými zkušenostmi, rozdílným věkem, rozdílnými podmínkami, kde žijeme a tak dále.

Ale nesetkali jsme se tu jen tak. Něco nás spojuje a drží dohromady. A takto to bylo už na začátku, ve chvíli, kdy církev začala. Pojďme se podívat na dnešní text, který to popisuje – tedy na začátek knihy Skutků. Tato kniha začíná odchodem vzkříšeného Ježíše do nebe a tím, jak se poté Ježíšovi učedníci modlili. Jeden den se stalo to, že byli všichni naplnění Duchem svatým, který přišel tak, jak Ježíš a proroci předpověděli. Samozřejmě ty průvodní jevy – jako mluvení jinými jazyky, ohnivé jakoby jazyky nad nimi – vyvolaly ohromení a zmatení. Petr byl ten, kdo často začal mluvit jako první a nejinak tomu bylo i tentokrát. Pronesl vlastně první kázání – tedy výklad Božího slova, kde vysvětlil, co už Bůh dříve oznámil a co to v kontextu toho dne znamenalo. To kázání zejména mluvilo o tom, že Ježíš Kristus, poslaný od Boha, byl ukřižovaný a vstal z mrtvých. Petr vůbec neváhal říci, že jeho posluchači jsou zodpovědní za Ježíšovo ukřižování. Když tím byli zasažení a ptali, co teď mají dělat, a dostali odpověď – čiňte pokání, nechte se pokřtít a přijmete Ducha svatého. A protože dnes se chceme podívat zejména na vztahy, dále už si to přečteme doslova a podíváme se na to postupně:

Skutky 2,41Ti, kteří radostně přijali jeho slovo, byli pokřtěni a toho dne bylo přidáno asi tři tisíce duší. 42Vytrvale zůstávali v učení apoštolů a ve společenství, v lámání chleba a modlitbách. 43Každé duše se zmocňoval strach; skrze apoštoly se v Jeruzalémě dálo mnoho divů a znamení a na všech byl veliký strach. 44Všichni věřící byli pospolu a měli všechno společné. 45Prodávali svá zboží a majetky a dělili je mezi všechny, jak kdo potřeboval. 46Denně zůstávali jednomyslně v chrámě, po domech lámali chléb a přijímali pokrm s veselím a prostotou srdce. 47Chválili Boha a byli oblíbeni u všeho lidu. A Pán k jejich společenství denně přidával ty, kteří byli zachraňováni.

Tak tedy – ty tři tisíce lidí, kteří radostně přijali Petrovo slovo, byli přidáni k učedníkům a takto Bůh viditelně rozšířil církev. Církev je společenství těch, kdo vírou patří Ježíši Kristu. Těsně předtím čteme o 120 lidech, což byli učedníci – apoštolové – a další dohromady s nimi. Teď se přidalo 3000 dalších a další růst je popsaný o dvě kapitoly dále. Co je pro nás důležité je to, že tu nečteme nic o tom, že by se všichni ti lidé navzájem nějak znali, že by třeba byli z jedné společenské vrstvy, že by byli z jedné profesní skupiny, že by byli stejného věku – nic takového. Apoštoly spojil dohromady Ježíš osobně. I tu skupinu 120 lidí spojoval Kristus a jejich společné modlitby po odchodu Ježíše byly projevem této jednoty. A dále i ty 3000 lidí spojila jen jedna jediná věc – čteme, že přijali slovo.

Jaké slovo vlastně přijali? Slovo o několika zásadních věcech. O tom, že Ježíš byl skutečný člověk poslaný od Boha a toto i svým životem ukazoval. Že Ježíšova smrt byla předpovězená, ale i to, že důvodem jeho smrti byla lidská vina. Dále to, že Bůh Ježíše vzkřísil, že smrt nemohla Ježíše udržet. Petr ukázal, že Ježíš je naplněním proroctví, a že je Pán, tedy má autoritu nad našimi životy, a že je Mesiáš, tedy je zaslíbený Zachránce. A také to, že odpověď na poselství o Ježíši musí být osobní.

Reakcí na stejné poselství – tedy Ježíš zemřel pro naše viny, vstal z mrtvých a my ho osobně přijímáme jako Zachránce, ale také jako Pána svého života – je způsob, jakým vstupujeme do církve i nyní. Kdo tento krok ještě neudělal, může na to reagovat nejlépe dnes.

Na tom popisu vidíme, že Bůh takto lidi spojuje dohromady. Bůh nás nevede k víře jen jako jednotlivce, ale vede nás ke společnému životu. A takto vstupujeme do vztahů v církvi – do vztahů, které nestojí na nějaké společenské přitažlivosti, ale na tom, že jsme přijali Boží slovo. Základ církve neleží v příjemné atmosféře, ani v zázracích, ale v přijaté dobré zprávě o vzkříšení Ježíše Krista. A jak čteme na konci verše – „bylo přidáno“. Ty tři tisíce lidí přidal Bůh, ne lidé. A postavil je do vztahu s dalšími. A tak se podívejme dále, jak ty vztahy zde na počátku církve vypadaly.

Skutky 2,42Vytrvale zůstávali v učení apoštolů a ve společenství, v lámání chleba a modlitbách.

Vidíme tu čtyři takové pilíře. První je učení apoštolů. To znamená, že se lidé sešli a poslouchali, jak apoštolové mluví, případně jak další předávají tato slova. To je důležité pro formování pravdy. Vztahy v církvi nejsou postavené na sympatiích, ale na pravdě. Čteme, že zůstávali ve společenství – Bůh je dal dohromady, a tak se scházeli. Zůstávali v lámání chleba – to znamená, že spolu stolovali, a zřejmě to spolu neslo i duchovní rozměr. Lámání chleba bylo běžným úkonem při stolování a znamenalo to začátek společného jídla – někdo chleba v tehdejší podobě rozlomil, rozdal, a tak začalo jídlo, které bylo doopravdy společné a sdílené. Posledním pilířem jsou modlitby – ano, osobní modlitby jsou velmi důležité, ale společné modlitby mají také obrovský význam. Ukazují na společný vztah k Bohu a na společnou závislost na Něm. Kdo třeba navštěvujete nějakou skupinku, věřím, že společné modlitby tam hrají důležitou roli.

Celkově to zní velmi obyčejně, že? Žádný extra program, žádná originalita. Co tam ale je hned v prvním slově – vytrvalost. První křesťané vytrvale zůstávali v tomto všem, v těch naprosto základních věcech. V tom jsou ukotvení lidé, které spojuje Bůh.

Když se nad tím zamyslíme, tak dnes člověk často buď hledá pravdu bez vztahů, jako něco abstraktního. Anebo hledá vztahy bez pravdy, bez struktury. Ale tady je pohromadě obojí – není to ani studená nauka, ani neurčitá pospolitost. V Kristu se spojuje pravda a láska dohromady.

Pojďme dále:

> *Skutky 2,43Každé duše se zmocňoval strach; skrze apoštoly se v Jeruzalémě dálo mnoho divů a znamení a na všech byl veliký strach.*

A možná si řeknete – co? Jaký strach? V milých a přátelských vztazích, kde se všichni na sebe usmíváme, do vztahů plných lásky, jak si to aspoň přejeme, přichází něco takového? Může to být překvapení. Já věřím tomu, že první církev byla společenstvím radosti, blízkosti a otevřenosti. Ale byla také místem, kde bylo zřejmé, že Bůh je svatý, že je oddělený od hříchu, a že také dle toho jedná. To slovo strach bychom mohli přeložit jako bázeň či jako úžas, jako posvátné třesení.

Popišme si to konkrétněji. O chvíli později máme popsaný příběh Ananiáše a Safiry. Bylo to tak, že se spolu domluvili, prodali své pole, něco z utržených peněz dali stranou a zbytek přinesli apoštolům. To samé těsně před nimi udělal Josef zvaný Barnabáš, prodal pole a výtěžek dal apoštolům. Rozdíl, pro někoho malý, ale pro Boha a tehdejší církev zřejmě obrovský, byl v tom, že Ananiáš tvrdil, že přinesli vše. Když to apoštol Petr viděl, řekl Ananiášovi – vždyť to pole bylo tvé, mohl jsi to udělat jakkoliv, ale lhal jsi Bohu v tom, že přinášíš všechno. A Ananiáš na místě padl a zemřel. Za chvíli přišla jeho manželka Safira, řekla to samé a dopadla stejně.

Na první pohled to může vypadat, že udělali něco dobrého, a přesto byli tvrdě souzeni. Anebo to bylo jinak? Bylo – chtěli vypadat jako ten Josef Barnabáš před nimi, chtěli vypadat jako by dali všechno. Hřích nebyl v tom, že by si něco nechali, ale v tom, že předstírali větší oběť, než jakou

skutečně přinesli. Je z toho cítit touha po uznání, po dobrém jménu, ale bez nesení skutečné ceny oběti. Chtěli mít obraz štědrých a duchovních lidí, ale bez pravdivosti – přinesli směs pokrytectví, lži a manipulace. Špatně tam byly tři věci – lež Duchu svatému, zneužití důvěry společenství, a vědomé hraní zbožnosti, která ale nebyla pravá.

A Bůh nad nimi vykonal přímý soud. Myslím si, že šlo o mimořádný Boží soud na samém začátku církve, aby ukázal, že církev není jen lidská parta, kde se dá hrát divadlo, ale že jde o společenství, které nese svatost, pravdu a bázeň před Bohem. Ostrý Boží soud vidíme v Bibli všude tam, kde chce Bůh říci, že jeho přítomnost je skutečná a že svatost není jen prázdné slovo.

Příběh ukazuje i na to, že největší ohrožení společenství nepřichází zvenčí, ale zevnitř, skrze nepravdivost. Církev obyčejně nezničí pronásledování nebo tlak okolí, ale to, že lidé začnou něco hrát a budovat si obraz. Jakmile se do vztahů dostane přetvářka, tak mizí důvěra, a bez důvěry se společenství rozpadá, jakkoliv navenek může vypadat zbožně.

Pro naše téma o vztazích je důležité si uvědomit, že Bůh chce pravdivost, ne dojem nebo výkon.

A jenom dodám, že Lukáš tu sice zmiňuje i divy a znamení, a těmito věcmi Bůh potvrzuje apoštolské svědectví, ale při popisu běžného života církve klade důraz hlavně na vytrvalost – ve slovu, ve společenství, v bázni před Bohem, v modlitbách a jak budeme číst za chvíli, v praktické lásce.

Pojďme si to tedy přečíst:

> *Skutky 2,44Všichni věřící byli pospolu a měli všechno společné. 45Prodávali svá zboží a majetky a dělili je mezi všechny, jak kdo potřeboval.*

V tomto textu vidím to, že se věřící na sebe začali dívat ne jako na cizí jednotlivce, kteří se občas sejdou, ale jako na ty, kteří k sobě doopravdy patří. Samozřejmě nám hned naskočí otázka – znamenalo to, že vše prodali? Znamená to, že to tak musíme udělat i dnes?

K první otázce – soukromé vlastnictví existovat nepřestalo. Dále čteme, že křesťané měli domy, že ostatní hostili. A i v případě Ananiáše a Safiry jsme viděli jasnou reakci v tom, že majetek byl jejich, i peníze po prodeji byly jejich, a že bylo jen na nich, co s tím udělají. Nešlo vůbec o povinné odevzdání všeho. To, co tu čteme, je popis života církve – co vlastně Duch svatý v lidech působil. Nikde tam není nic typu – křesťan musí prodat všechen majetek. Spíše tam je – kde Bůh skutečně spojuje lidi, jejich vztah k majetku se mění. Čteme tu, že křesťané věci prodávali a dělili svůj majetek mezi všechny, jak kdo potřeboval. Prodej majetku byl tedy prostředek k tomu, že v církvi nebyli lidé lhostejní k druhým. Jinak řečeno, láska zahrnovala i praktickou pomoc. V církvi Bůh spojuje lidi tak hluboce, že se to projeví i ve vztahu k majetku a k potřebám druhých. Najednou začneme vnímat, že vše, co máme, můžeme použít i pro ostatní, a máme z toho

radost. Když si uvědomíme, co udělal Bůh pro nás, a uvědomíme si, že jsme jen správci svých majetků jako něčeho, co jsme od Boha dostali, je pro nás přirozené dát na první místo vztah s Bohem a vztah s dalšími, a to se dotkne i nakládání s naším majetkem.

Co si pod tím lze představit třeba dnes? Tak třeba – ve sboru je samoživitelka, které se pokazí pračka a nemá z čeho si koupit novou. Někteří lidé ze sboru se složí, někdo nějakou pračku vybere, jiný nabídne odvoz, další pomůže se zapojením. Prostě společenství ukáže, že nouze jednoho je i jejich věc. Nejde tak o spoluvlastnictví všeho, ale o společné srdce, které bere potřeby druhých vážně. A koneckonců i tu čteme – prodávali a dělili. Ne najednou vše prodali, ale prodávali a dělili, jak bylo potřeba, byl to proces.

Ano, dále čteme, že se na Jeruzalémskou církev konaly sbírky, ale to nemuselo být jen tím, že by to udělali nějak špatně – mohl tam být větší tlak a pronásledování, více chudých, nevíme. To nevíme, to žádnou chybu nedokazuje a Bible jejich štědrost nijak nekritizuje. Spíše ukazuje, že láska k bratrům a sestrám byla silnější než lpění na majetku. A nás to vede k otázce, jestli dnes nejsme opatrní až příliš.

Dále je trochu zopakování něčeho, o čem jsme si už povídali:

> *Skutky 2,46Denně zůstávali jednomyslně v chrámě, po domech lámali chléb a přijímali pokrm s veselím a prostotou srdce.*

Ale přesto stojí za to si všimnout, že jejich život měl dvě roviny – veřejnější část, kde se scházeli v chrámě. Tam šlo o větší shromáždění. Vedle toho byla i soukromější rovina – scházení po domech. Víra tak vstupovala do běžného života, k jídlu, do domácností. A šlo o prostý a radostný opravdový život. Církev nebyla spojená jen programem, ale společným životem – právě v těchto vztazích byla vidět proměna jejich životů.

Poslední dnešní verš je:

> *Skutky 2,47Chválili Boha a byli oblíbeni u všeho lidu. A Pán k jejich společenství denně přidával ty, kteří byli zachraňováni.*

Církev žila tak, že chválila Boha – jinými slovy byli naplnění vděčností, radostí a uctíváním. A lidé kolem najednou viděli jejich jednotu, štědrost, opravdovost, péči o druhé. Ti lidé kolem nemuseli všemu věřit, ale mnozí na nich viděli proměnu, tedy že to není jen prázdné náboženství. Ano, přišlo pronásledování, i dnes nevidíme odpor vůči třeba samotné štědrosti nebo laskavosti, ale vůči Ježíši jako Pánu. Asi je jasné, že nemáme usilovat o popularitu za každou cenu, popularita není cílem zdravé církve, ale náš život má být takový, aby na nás lidé mohli vidět Boží dobro. Někdy to přitáhne, někdy to vyvolá odpor.

Ať tak nebo tak, Bůh k nim přidával denně další, kteří byli zachraňováni – tedy prošli v církvi procesem zachránění, nebyl to jeden krok. Církev žila s Bohem, a Bůh byl ten, kdo přidával další, kdo zasazoval další do podobných vztahů, o jakých jsme si četli.

Ukazuje nám to vše obraz zdravého začátku. A Bible církev neidealizuje – už o chvíli později vidíme hřích, lži, reptání, napětí, pronásledování. Silně ale v celém tom textu vnímáme – Bůh je ten, kdo dal lidi dohromady, v centru je Ježíš, církev vede Duch svatý, a projevuje se to na proměněných životech.

Co to pro nás znamená dnes? Můžeme si z toho vzít několik důležitých věcí pro naše vztahy.

Za prvé, **vztahy v církvi nejsou náhoda, ale Boží dílo**. Církev není odpovědí na lidskou potřebu být spolu, ale Bůh je ten, kdo spojuje ve společenství. Bůh nás volá také k sobě navzájem – vztahy patří k podstatě církve. A proto i lidi, které bychom si třeba do našich životů nevybrali, máme přijímat jako ty, které do našeho života postavil Bůh.

Další volání, které zde vidíme, je to, že Bible nezná osamocené křesťanství. **Nemáme se spokojit s vírou bez vztahů**. Víra prvních křesťanů se projevila ve společenství a ve společném blízkém životě. Bůh nás volá dále, než jen ke společnému chození do sboru a sezení vedle sebe. Máme se učit být spolu, nést jedni druhé, modlit se za sebe a vytvářet opravdové vztahy, kde to nebude jen o tom, že jsme na jednom místě, ale kde je to o tom, že k sobě skutečně patříme.

Opravdové vztahy potřebují vytrvalost. První církev zůstávala v učení apoštolů, tedy v pravdě předané Bohem, ve společenství, tedy ve vztazích, v lámání chleba, tedy ve společném jídle, a v modlitbách, tedy ve společném vztahu k Bohu. Jejich vztahy nestály na nějakém nadšení, ale na věrnosti v obyčejných věcech. I dnes vztahy nevznikají samy od sebe – potřebují čas, společně sdílený život, různé rozhovory třeba i s modlitbou, a hlavně trpělivost a ochotu zůstávat spolu – ne skrze naše obrazovky a mobily, ale doopravdy fyzicky spolu. Silné vztahy nevybudujeme rychle, ale jen skrze obyčejnou vytrvalost.

Vztahy v církvi musí stát na pravdě. Příběh Ananiáše a Safiry nám ukazuje, že Bůh nechce společenství založené na přetvářce. Vztahy se nerozpadnou kvůli vnějším tlakům – ty naopak mohou vztah zesílit – ale kvůli tomu, že z nich zmizí pravdivost. Tam, kde si lidé na něco hrají, kde jen budují svůj dokonalý obraz a nejsou pravdiví před Bohem ani před druhými, mizí důvěra. A bez důvěry skutečné společenství nemůže být. A to je důležitá výzva i pro naše vztahy – Bůh po nás nechce dokonalý dojem, ale pravdivost, ne duchovní výkon, ale upřímnost.

Dále jsme viděli, že **opravdové vztahy nesou i potřeby druhých**. Když první křesťané viděli potřebu druhých, brali jí vážně a projevilo se to v tom, jak zacházeli se svým majetkem a časem. Vztahy v církvi nejsou jen o milých slovech, ale i o praktické lásce. To může znamenat někoho vyslechnout, někdy se za někoho modlit, někdy pomoci i finančně, někdy otevřít svůj domov a

udělat si prostě čas. A právě na tom se pak ukáže, že ten druhý není jen známý, kterého jsem potkal v neděli, ale že je to bratr nebo sestra, které nám Bůh svěřil.

Trochu se to prolíná s posledním bodem – první církev nežila jen ve shromáždění, ale i po domech. Jejich **vztahy vstoupily do běžného života** – protože vztahy se rodí třeba při návštěvě, při společném výletu nebo pobytu, u společného jídla, v malé skupince, prostě při obyčejném sdílení života.

Když to shrnu, tak nejde jen o to, že by první církev měla nějaké vztahy. Bůh sám tyto vztahy vytvořil, nesl a proměňoval. Četli jsme, jak Bůh nejprve zachraňuje, pak spojuje ke společnému životu a pak naše životy proměňuje. A totéž chce dělat i dnes mezi námi. Nevolá nás jen k tomu, abychom vedle sebe seděli, ale abychom k sobě patřili. Nejen k tomu, abychom se znali, ale abychom se nesli. Nejen k tomu, abychom se občas setkali, ale abychom spolu žili v pravdě, v modlitbě, v lásce a v praktické péči. A tak si přeji, aby na našich vztazích bylo vidět, že nás nespojuje jen nějaký společný zájem, ale sám Ježíš Kristus.

(modlitba)